

การพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชนในการแก้ไขปัญหาความยากจน กรณีศึกษา จังหวัดภูเก็ต
The development of social welfare system in order to solve poverty problems
A case study of Phuket province.

ประภาศรี อึ้งกุล

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

21 หมู่ที่ 6 ถนนเทพกระษัตรี ตำบลรัษฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต 83000 โทรศัพท์ (076) 240474-6 E-mail : Prapasri_Prof@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน กรณีศึกษา จังหวัดภูเก็ต มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทชุมชนของพื้นที่สวัสดิการชุมชนจังหวัดภูเก็ต ศึกษากระบวนการบริหารจัดการที่ทำให้การจัดสวัสดิการชุมชนจังหวัดภูเก็ตประสบผลสำเร็จ และเพื่อพัฒนาศักยภาพสวัสดิการชุมชนจังหวัดภูเก็ตเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน โดยมีขอบเขตการวิจัย ศึกษาการจัดสวัสดิการชุมชนระดับตำบล 6 แห่ง ได้แก่ กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลเมืองกะทู้ ตำบลกมลา เทศบาลนครภูเก็ต ตำบลเทพกระษัตรี ตำบลป่าคลอก และตำบลราไวย์ และศึกษาประเด็นประวัติชุมชน ฐานคิด ที่มาการก่อเกิดสวัสดิการชุมชน ฐานกิจกรรมเดิมที่เชื่อมโยงสู่การจัดสวัสดิการ รูปแบบการจัดสวัสดิการ ขั้นตอน วิธีการ ผลที่เกิดขึ้น การประสานงาน/สนับสนุนจากหน่วยงานภาคี โดยชุมชนมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการ ดำเนินการวิจัยตั้งแต่ช่วงเดือนธันวาคม 2553 – พฤศจิกายน 2554

บริบทความยากจนของกองทุนสวัสดิการชุมชน 6 พื้นที่ที่ศึกษาวิจัยคือ ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีความมั่นคงในชีวิต ประกอบกับสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบันค่าครองชีพสูงขึ้น รายได้น้อย จึงไม่พอต่อค่าครองชีพ และคนส่วนใหญ่ทำงานรับจ้าง การเกษตร ขอบตัมสุรา เล่นการพนัน และซื้อหวยได้คืน คนจนบางคนต้องก้มหน้าก้มตาในสังคม จึงต้องกู้หนี้ยืมสินเพื่อสร้างทรัพย์สินและฐานะของตนเอง หลายครอบครัวมีบุตรหลายคน มีรายได้เพียงผู้เดียว การทำงานโดยทั่วไปไม่มีสวัสดิการพื้นฐาน กิจกรรมจะรับแรงงานต่างด้าวเข้าทำงานมากกว่าคนในท้องถิ่น ประชาชนขาดวินัยการออมเงิน และคนในชุมชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่างๆ คนพิการหรือผู้ด้อยสมรรถภาพยังไม่ถึงการช่วยเหลือเงินช่วยเหลือและกระบวนการที่ทำให้การจัดสวัสดิการชุมชนประสบผลสำเร็จได้แก่ ด้านคณะกรรมการ ควรมีคุณสมบัติดังนี้ คือ มีความอดทน เข้มแข็ง มีจิตอาสา เสียสละ ตั้งใจทำงาน ชัดเจน โปร่งใส เอาใจใส่ ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกเกี่ยวกับสวัสดิการของชุมชน มีโลกทัศน์กว้างไกล มีความรับผิดชอบในการพัฒนากองทุนต่อเนื่อง รับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเอง รับผิดชอบที่จะพัฒนาศักยภาพ โดยการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ เพิ่มพูนความรู้ใหม่ๆ การเข้าร่วม ศึกษาดูงานพื้นที่อื่นๆ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกองทุน มีวาระ เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการ รายงานความก้าวหน้าต่อสมาชิกทุกเดือน ได้รับความไว้วางใจจากสมาชิก และมีเป้าหมายเดียวกันคือ ชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็ง คณะกรรมการดำเนินงานเชื่อมโยงการทำงานอย่างเป็นกระบวนการในทุกระดับ คณะกรรมการต้องปรึกษาหารือกันเพื่อศึกษาปัญหาและวิธีการแก้ไข ไม่สร้างความแตกแยก สมาชิก สมาชิกต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกองทุน และปฏิบัติตามกฎระเบียบของ

กองทุนสวัสดิการชุมชน สมาชิกต้องส่งเงินสมทบทุกเดือน สมาชิกจะต้องมีความรู้ความเข้าใจสวัสดิการชุมชนอย่างแท้จริง สมาชิกต้องยึดกฎระเบียบของกองทุนอย่างเคร่งครัด สมาชิกต้องมีคุณสมบัติครบถ้วน ยึดหลักคุณธรรม เสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต และมีความรับผิดชอบ ประชาชน ผู้นำ ภาครัฐ คนในชุมชนมีส่วนร่วม มีการรวมกลุ่มกัน ผู้นำมีความเข้มแข็งและให้ความร่วมมือพัฒนากองทุน คณะกรรมการ และสมาชิกต่อเนื่อง มีตัวแทนเข้าร่วมกับองค์กรต่างๆ ประสานความร่วมมือระหว่างชุมชนและหน่วยงานของรัฐให้ก้าวเดินไปในทิศทางเดียวกัน ด้านงาน มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ ทำความเข้าใจเรื่องสวัสดิการชุมชนให้กับสมาชิกที่เข้ามาใหม่ เข้าถึงทุกหมู่บ้านทุกกลุ่ม ทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนอื่น แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกองทุนอื่นในระดับต่างๆ เสริมสร้างศักยภาพให้กับชุมชน มีแนวร่วม โดยการเชื่อมโยงภาคีต่างๆ ประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในตำบล ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ ด้านประชาสัมพันธ์ จากองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล ผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐ มีแผนการทำงานทั้งระยะสั้นและระยะยาว ที่มีศักยภาพ ชัดเจน ปฏิบัติตามแผนได้อย่างจริงจัง กำหนดเป้าหมาย ขั้นตอนการดำเนินงาน ถ่ายทอดความรู้ เปิดโอกาสสร้างคนรุ่นใหม่ ชักจูงเยาวชนเข้ามาทำงาน มีที่ทำการของกองทุนสวัสดิการชุมชน เป็นหลักแหล่งที่แน่นอน ด้านเงิน มีระบบการเงินที่มั่นคง มีระบบบัญชีชัดเจน ตรวจสอบและติดตามประเมินผลได้ มีการรายงานสถานะทางการเงินของกองทุน และสามารถตรวจสอบได้ มีการแจ้งข้อมูลรายรับรายจ่าย ที่เป็นปัจจุบันให้สมาชิกรับทราบต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ภาคราชการ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมความรู้ สนับสนุนงบประมาณ เป็นเครือข่ายทำงานร่วมกับคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน
2. สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ควรมีแผนการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในระดับจังหวัด เพื่อบูรณาการการทำงานร่วมกัน
3. เครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับจังหวัด ควรมีนโยบายส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชนของจังหวัด พัฒนาให้เกิดพื้นที่สวัสดิการต้นแบบของจังหวัด
4. กองทุนสวัสดิการชุมชน ควรมีนโยบายเชิงรุก มีแผนปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของกองทุน โดยประสานความร่วมมือจากภาคีต่างๆ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการทั่วไป

1. กองทุนสวัสดิการชุมชนควรพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชนอย่างต่อเนื่อง บูรณาการกับงานพัฒนาด้านอื่นๆ ของชุมชน ไม่ควรพัฒนาแบบแยกส่วน
2. ควรมีการประชาสัมพันธ์กองทุนสวัสดิการชุมชนเชิงรุก สร้างความรู้ ความเข้าใจเรื่องสวัสดิการชุมชน สวัสดิการสังคม ให้กับคณะกรรมการกองทุน สมาชิก และประชาชนทั่วไป
3. ควรปรับเปลี่ยนระเบียบของกองทุนสวัสดิการชุมชน ให้เอื้อต่อการบริหารจัดการกองทุน ด้านงาน เงิน และคน
4. ควรวิเคราะห์ข้อมูลด้านจำนวนสมาชิก เงินสะสม ประเภทของการจัดสวัสดิการให้กับสมาชิก เพื่อวางแผนการพัฒนากองทุนในอนาคต

ข้อเสนอแนะการทําวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชน กรณีศึกษา จังหวัดภูเก็ต (ส่วนที่เหลืออีก 12 กองทุน)
2. การศึกษาสังเคราะห์การพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชน โชนอันดามัน กรณีศึกษา จังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่
3. การศึกษาสังเคราะห์ ถอดบทเรียนระบบสวัสดิการชุมชน จังหวัดภูเก็ตที่ประสบผลสำเร็จ
4. การศึกษาสังเคราะห์ ถอดบทเรียนพื้นที่ต้นแบบการจัดสวัสดิการชุมชนที่ประสบผลสำเร็จด้านต่างๆ กรณีศึกษา พื้นที่ต้นแบบของภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
5. การศึกษาบทบาทของผู้นำชุมชนในการพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชนแบบมีส่วนร่วม

คำสำคัญ : การพัฒนา ระบบสวัสดิการชุมชนความยากจน

The results were as follows:

Context of the communities: Most of the residents in the 6 communities were insecure in their lives. They earned insufficient income; most of them were employees and worked on farms. These people also liked to gamble, buy illegal lottery tickets, and drink alcohol in their free time. Some residents were in debt to loan sharks. They lacked saving discipline and understanding about saving properly. Most disadvantaged residents could hardly access public services.

Factors affecting the success of the community social welfare fund: **The Committee of the fund:** The committee members of the fund should be patient, strong, public minded, hard working, accountable, honest, and far – sighted. They should be aware of their responsibilities for the fund, and continue to develop their own abilities by participating in the trainings, and visit other communities to share experiences about the fund. The committee should establish a good management and transparent system to gain trust from the members, have regular meetings and report the progress of the fund to the members monthly; **The members of the fund:** The members should take part in all of the fund activities and follow the regulations of the fund strictly. In addition, they should have a basic knowledge and understanding about the fund system, and be honest, accountable and ethical.

Community participants: the residents, leaders of the community, all stakeholders should cooperate in developing the community fund and work together with the public sector; **Promotion:** The fund organizers should provide information to the public regularly. They should also assist the new members by providing accurate information, and try to access every village; **Finance:** the fund should have a secure and good system of finance, and report the financial status of the fund to the members. The finance system should be transparent and provide a free flow of information to all members. Besides, there should be a controlling agency to follow up and control the accounting system. **Types of welfare:** The residents preferred the fund to offer them with various types of welfare suitable for the needs of individuals of different age groups; **Activities:** The organizers should provide activities to attract new members, and build their awareness of self – help. **Location:** There should be a permanent office for the welfare fund.

Abstract

This study was supported by Phuket Rajabhat University and conducted from December 2010 – November 2011. The purposes of the research were: 1) to investigate the context of the community in order to establish a social welfare system, 2) to study the effective strategies to make this project successful, and 3) to develop the potential of the community to eradicate poverty within their community. There were 6 community social welfare funds involved in this study: Kathu Municipality Social Welfare Fund; Kamala Municipality Social Welfare Fund; Phuket Municipality Social Welfare Fund; Tepkasatri Sub-District Social Welfare Fund; Paklak Sub-District Social Welfare Fund; Rawai Sub-District Municipality Social Welfare Fund. The study looked at the following aspects of the projects in these communities: background, project's frame work, origin of the fund project, previous activities before the project, type of the welfare project, stages in setting up the project, implementation, results from the project, and cooperating units / networking of the communities.

Suggestions for Policy makers:

1. The government units, private sector, as well as local administrative units and leaders of the community should work together to support the knowledge and budget for the community social welfare fund.
2. The Community Organizations Development Institute (Public Organization) should implement their plan to cooperate with the provinces.
3. The Provincial Community Welfare Network should support the development of the Community Welfare funds and select the best one as a provincial model.
4. The community social welfare fund should cooperate with other units to solve emergencies.

Suggestions for further implementation

1. The community social welfare fund should continuously develop its system to integrate with the other areas of the community effectively.
2. The fund should build an understanding and awareness about the social welfare to the committee members, members, and residents of the community..
3. The fund should modify some regulations to be more efficient with its organization, money and work.
4. The project organizers should make an analysis of the number of members, amount of money, and types of welfare activities for further planning.

Suggestions for further researches

1. A Study to Develop the other 12 Social Welfare Funds in Phuket Province
2. A Comparative Study to Develop the Social Welfare Funds in Phuket, Pang-nga, and Krabi Provinces
3. A Study of the Strategies of the Successful Social Welfare Funds in Phuket Province
4. A Comparative Study to Develop the Social Welfare Funds in the Other Regions of Thailand
5. A Study of the Role of the Community Leaders in the Social Welfare Funds

Keywords : welfare, development, poverty

1. บทนำ

ในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ประเทศไทยยังคงต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลายบริบท จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมของคนและระบบให้สามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและแสวงหาประโยชน์อย่างรู้เท่าทันโลกาภิวัตน์และสร้างภูมิคุ้มกันให้กับทุกภาคส่วนตามหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้ การขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาทุกขั้นตอนต้องใช้ “ความรอบรู้” ในการพัฒนาต่างๆ ด้วยความรอบคอบเป็นไปตามลำดับขั้นตอน และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของสังคมไทย

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาบริบทชุมชนของพื้นที่สวัสดิการชุมชนจังหวัดภูเก็ต
2. เพื่อศึกษากระบวนการบริหารจัดการที่ทำให้การจัดสวัสดิการชุมชนจังหวัดภูเก็ต ประสบผลสำเร็จ
3. เพื่อพัฒนาศักยภาพสวัสดิการชุมชนจังหวัดภูเก็ตในการแก้ไขปัญหาความยากจน

3. แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิดการวิจัยและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาประเทศที่ผ่านมาใช้การเติบโตของรายได้ต่อหัวเป็นเครื่องมือวัดผลสำเร็จ การพัฒนาด้วยความคาดหวังว่าการเพิ่มการจ้างงาน ปริมาณสินค้าและบริการ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจนั้น ในที่สุดจะเกิดการกระจายผลการพัฒนาไปสู่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ (Trickle down effect) ทำให้ปัญหาความยากจน ความเหลื่อมล้ำทางรายได้หมดไปจากสังคมในที่สุด

ในภาวะที่ประเทศมีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจไม่มาก การเสริมสร้างทุนสังคมและ สภาวะแวดล้อมของภูมิสังคมที่หลากหลายทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาจะนำไปสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุข” (Green and happiness society) ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) เพื่อให้เกิดสวัสดิการหรือภาวะการมีกินดี มีสุข และมีสิทธิขั้นในสังคมไทย โดยอาศัยฐานของสวัสดิการในสังคมไทยที่มีอยู่ 3 ฐาน คือ ฐานทรัพยากรธรรมชาติ ฐานวัฒนธรรมและวัฒนธรรมชุมชน และฐานสิทธิพื้นฐานทางสังคม

ฐานสวัสดิการดังกล่าวมานำมาซึ่งสิทธิและสวัสดิการ โดยทิศทางแนวทฤษฎีนโยบาย ด้านสวัสดิการสังคมที่เป็นไปได้ สามารถดำเนินการได้ทันทีคือ การสร้าง “สังคมสวัสดิการ” (Welfare society) ขึ้น โดยผนึกกำลังจากภาคส่วนต่างๆ ในสังคมสร้างสรรค์สวัสดิการสังคมขึ้นในหลายรูปแบบ มีการจัดการโดยหลายสถาบัน และสร้างความร่วมมือจากหลายฝ่ายให้เข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตสวัสดิการอย่างกว้างขวางครอบคลุม โดยแต่ละรูปแบบและแต่ละสถาบัน มีความเป็นอิสระต่อกันภายใต้ความรับผิดชอบและการดูแลของสังคมโดยรวม

ผศ.มนตรา พงษ์นิล (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความมั่นคงของกองทุนสวัสดิการชุมชน จังหวัดพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและศักยภาพด้านความมั่นคงทางการเงินและจำนวนสมาชิกของกองทุนสวัสดิการชุมชน 5 ตำบล จังหวัดพะเยาและเพื่อศึกษาการพัฒนาแบบที่เหมาะสมในการจัดการพัฒนาความมั่นคงของกองทุนสวัสดิการชุมชนเพื่อความยั่งยืนใน 5 ตำบล จังหวัดพะเยา พบว่ายังประสบปัญหาต่าง ๆ มากมาย ที่เป็นปัจจัยกีดขวางต่อการพัฒนาการดำรงอยู่และความมั่นคงของกองทุนสวัสดิการชุมชนให้ยั่งยืน

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ (2553) ได้ศึกษาเรื่องเศรษฐศาสตร์การเมืองของระบบสวัสดิการในบทความนี้ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายที่จะระบุว่า ระบบสวัสดิการของประเทศไทยคล้ายกับของประเทศไทยมากที่สุด แต่ต้องการอธิบายว่า เหตุใดระบบสวัสดิการของประเทศไทยจึงมีลักษณะดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ส่วนใดมีพัฒนาการที่เหมือนหรือคล้ายกับระบบสวัสดิการในต่างประเทศและส่วนใดที่เป็นลักษณะเฉพาะของสวัสดิการในประเทศไทย

อมรเทพ จาวะลา (2553) ได้ศึกษาโครงการวิจัยเรื่อง ระบบการบริหารจัดการสวัสดิการแบบ workfare เสนอต่อสถาบันศึกษานโยบายสาธารณะมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นแนวความคิดด้านสวัสดิการสำหรับการทำงาน หรือ workfare จึงเป็นทางเลือกใหม่ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการบริหารจัดการด้านสวัสดิการ กล่าวคือทางเลือกดังกล่าวจะช่วยบรรเทาปัญหาความยากจนด้วยการช่วยสร้างงานและสร้างรายได้ อีกทั้งยังส่งเสริมการสร้างระบบสาธารณูปโภคในพื้นที่ยากไร้ แนวความคิด workfare นี้จะช่วยเตรียมความพร้อมให้ประเทศไทยก้าวไปสู่สังคมสวัสดิการที่มีคุณภาพและยั่งยืน งานศึกษานี้พบว่า ระบบ workfare ไม่ใช่มาตรการเพื่อการสงเคราะห์คนยากไร้ แต่เป็นมาตรการที่เชื่อมโยงมาตรการที่ให้ความช่วยเหลือทางสังคมอื่นๆ โดยผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลจะต้องแลกเปลี่ยนเงินช่วยเหลือด้วยการทำงานบางประเภท ซึ่งวิธีการนี้ช่วยลดทัศนคติการพึ่งพิงจากรัฐ และสร้างค่านิยมการพึ่งพิงตัวเอง

ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับคนจนและคนด้อยโอกาสในสังคมไทย ได้พิจารณาความยากจนจากมิติทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองว่าความจนมี 4 มิติ คือ จนทรัพย์สิน จนสิทธิและโอกาส จนอำนาจและจศักดิ์ศรี สาเหตุความยากจนจัดกลุ่มปัจจัยเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) ทำที่ของชีวิต เป็นทักษะในการมองตนเอง มองโลก ความตั้งใจและความมุ่งมั่น 2) ปัจจัยการผลิต 3) ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เป็นประเด็นปัญหาเชิงโครงสร้าง 4) สวัสดิการ การขาดสวัสดิการ การแก่คนจนและความยากจนเชิงบูรณาการ

4. วิธีดำเนินงาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง หมายถึง

1. พื้นที่สวัสดิการชุมชนจังหวัดภูเก็ต
2. ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มต่างๆ ในชุมชน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. ประชาชนในชุมชน ประชาชนในพื้นที่สวัสดิการชุมชน สมาชิกสวัสดิการชุมชนที่เลือกศึกษา
4. ประชาชนต่างชุมชน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การประมวลผลการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลได้ทำเป็นระยะๆ ทุกครั้งที่สิ้นสุดการให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละคนในแต่ละวัน จะต้องมีการถอดเทปที่สัมภาษณ์และเขียนรายละเอียดของการสัมภาษณ์ออกมาทันที เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการเลือกผู้ให้สัมภาษณ์คนต่อไป

โดยยึดหลักการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้คำอธิบายกับข้อมูล และเพื่อหาข้อสรุปเชิงทฤษฎี

วิธีการศึกษา ได้แก่ การศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ทั่วไป การสัมภาษณ์ระดับลึก การสังเกต การสนทนากลุ่ม การจัดเวทีแลกเปลี่ยนวิเคราะห์ห้องความรู้ตามวัตถุประสงค์การวิจัย การจัดเวทีแลกเปลี่ยนถอดบทเรียน 3 ระดับ ได้แก่ ระดับผู้นำ สมาชิก หน่วยงาน สรุปสังเคราะห์องค์ความรู้เพื่อการขยาย

ระยะเวลาทำการวิจัย คือ เดือนธันวาคม 2553 – พฤศจิกายน 2554

5. ผลการศึกษา/การทดลอง

บริบทความยากจนของกองทุนสวัสดิการชุมชน 6 พื้นที่ศึกษาวิจัย คือ ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีความมั่นคงในชีวิต รายได้น้อย คนส่วนใหญ่ทำงานรับจ้าง การเกษตร ขอบตื้นเขิน เล่นการพนัน และซื้อหวยใต้ดิน ภูมินอกระบบ มีบุตรหลายคน มีรายได้เพียงผู้เดียว การทำงานโดยทั่วไปไม่มีสวัสดิการพื้นฐาน ประชาชนขาดวินัยการออมเงิน และคนในชุมชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่างๆ คนพิการหรือผู้ด้อยสมรรถภาพยังเข้าไม่ถึงการช่วยเหลือ

เงื่อนไขและกระบวนการที่ทำให้การจัดสวัสดิการชุมชนประสบผลสำเร็จ **ด้านคน** ได้แก่ คณะกรรมการ สมาชิก ประชาชน ผู้นำภาคีร่วม คนในชุมชนมีส่วนร่วม มีการรวมกลุ่มกัน **ด้านงาน** มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ ให้ความเข้าใจเรื่องสวัสดิการชุมชน ทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนอื่น มีการเชื่อมโยงและประสานความร่วมมือกับภาคีต่างๆ เพื่อรับการสนับสนุน มีแผนการทำงานที่มีศักยภาพ ชัดเจน ปฏิบัติตามแผนได้ ถ่ายทอดความรู้ เปิดโอกาสสร้างคนรุ่นใหม่ มีที่ทำการของกองทุนสวัสดิการชุมชน **ด้านเงิน** มีระบบการเงินที่มั่นคง มีระบบบัญชีชัดเจน ตรวจสอบและติดตามประเมินผลได้ มีการรายงานสถานะทางการเงินของกองทุน และสามารถตรวจสอบได้ มีการแจ้งข้อมูลรายรับรายจ่าย ที่เป็นปัจจุบันให้สมาชิกทราบต่อเนื่อง

6. การอภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาคความยากจน กรณีศึกษา จังหวัดภูเก็ต เป็นการศึกษาวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เป็นการศึกษาวิจัยและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนด้านงาน เงิน คน ควบคู่กันไปด้วย การศึกษาวิจัยพบว่า กองทุนสวัสดิการชุมชนจังหวัดภูเก็ต กรณีศึกษา พื้นที่เป้าหมาย 6 แห่ง ได้แก่ กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลเมืองกะทู้ กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลมกลา กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลเทพกระษัตรี กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลนครภูเก็ต กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลปากคลอง และกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลราไวย์ มีสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นที่จะพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชนคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ **ด้านงาน** มีสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นที่จะพัฒนาความทันสมัยเป็นปัจจุบันของข้อมูล ได้แก่ ระเบียบการของกองทุน เอกสารการเงินการบัญชี ข้อมูลการจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิก เอกสารรายงานสถานะของกองทุนที่จัดส่งให้หน่วยงานสนับสนุน การนำเสนอโครงการพัฒนาเพื่อรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ การเพิ่มจำนวนสมาชิก การขยายฐานสมาชิกสู่กลุ่มเด็กและเยาวชนมากขึ้น การจัดสวัสดิการที่มี

ความหลากหลายและตรงตามความต้องการให้แก่สมาชิก การสร้างความมีส่วนร่วม มีเครือข่ายส่งเสริม สนับสนุนเพิ่มขึ้น หน่วยงานหลักที่ต้องหนุนเสริม มีบทบาทชัดเจนที่จะเข้ามามีส่วนร่วม ได้รับการหนุนเสริมด้านการศึกษากองทุนที่ประสบผลสำเร็จและนำมาปรับประยุกต์ใช้ได้จริง ได้รับการพัฒนาศักยภาพโดยการเข้ารับการอบรมให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานกองทุน ไม่มีสถานที่หรือสำนักงานของกองทุนที่เป็นทางการ ส่วนใหญ่ใช้บ้านของประธานหรือกรรมการของกองทุนเป็นที่ทำการ มีหน่วยงานที่สามารถวิเคราะห์แนวโน้มการจัดสวัสดิการชุมชนในอนาคตได้ โดยกองทุนไม่ล่มสลายด้านเงิน พบว่า มีสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นที่จะให้มีเงินสะสมเพิ่มขึ้น มีการนำเงินไปลงทุนในรูปแบบอื่นเพื่อให้เกิดผลกำไร แต่ต้องสามารถหมุนเวียนเงินได้คล่องตัว การจัดสรรงบประมาณเพื่อบริหารสำนักงาน เป็นคำตอบแทนคณะกรรมการ กระทำได้ยาก การจัดเก็บข้อมูลด้านการเงิน การบัญชีไม่เป็นปัจจุบันและเป็นมาตรฐานด้านคน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนมีภาระงานหลายด้าน ทำงานให้กับหน่วยงานต่างๆ เข้าช่วยสวมนวมกหลายใบ ทำให้การปฏิบัติงานไม่สัมฤทธิ์ผลตรงตามเป้าหมายของหน่วยงานต่างๆ ที่สังกัด การได้มาของคณะกรรมการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชน บางแห่งได้มาโดยตำแหน่ง จึงทำให้ไม่เห็นความสำคัญและไม่เข้าร่วมประชุม การจัดหาคนรุ่นใหม่ที่มีความรู้เข้ามาทำงานให้กองทุน

จากสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นดังกล่าว ทำให้การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน เป็นการวางแผนเฉพาะกิจแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า มุ่งการทำงานทั่วๆ ไป (Routine) ไม่มีโอกาสที่จะทำงานพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชนตามที่มุ่งหวังไว้ หรือได้รับจากการศึกษาดูงาน การหมุนเวียนเปลี่ยนคณะทำงานที่เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ไม่ว่าจะเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดภูเก็ต สำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานสาธารณสุของค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) องค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) และองค์กรอื่นๆ คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนมุ่งหวังที่จะให้ได้อย่างต่อเนื่องและทำงานสอดประสานกัน ร่วมมือกันมากกว่าต่างคนต่างทำตามภารกิจของหน่วยงาน การประสานความร่วมมือกับกองทุนสวัสดิการชุมชน โชนอันดามันเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ทำ ควรทำ เครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนจังหวัดพังงาเป็นเครือข่ายที่ได้รับรางวัลด้านการสร้างความร่วมมือได้เป็นอย่างดีอยู่ระหว่างภาคีพัฒนาต่างๆ จึงควรสร้างโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความต้องการจำเป็นที่จะให้มีการเพิ่มขึ้นของจำนวนสมาชิก การขยายฐานสมาชิกผู้เด็กและเยาวชน การจัดสวัสดิการให้หลากหลาย เป็นความหวังที่ทุกกองทุนสวัสดิการชุมชนประสงค์จะเกิดขึ้นได้จริง กองทุนสวัสดิการชุมชนทั้ง 6 แห่ง มีจำนวนสมาชิกเพียงร้อยละ 10 ของจำนวนประชากรในพื้นที่ สมาชิกส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ การจัดสวัสดิการส่วนใหญ่เป็นการจัดสวัสดิการพื้นฐาน คือ เกิด เจ็บ และเสียชีวิต จากการศึกษาดูงาน ณ กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลนครลำปางพบว่า กองทุนฯ มีสมาชิกถึงร้อยละ 90 เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรในพื้นที่

การประชาสัมพันธ์ที่ใช้เป็นการประชาสัมพันธ์แบบปากต่อปาก ชักชวนคนใกล้ตัวเข้ามาเป็นสมาชิกให้ได้ก่อน เพื่อสร้างความศรัทธาให้เกิดขึ้นกับกองทุนฯ และการส่งเงินสมาชิกยึดหลัก “ออมวันละบาท” ครบ 1 เดือน จะมีคณะกรรมการที่รับผิดชอบมาเก็บเงินทุกเดือน สร้างวินัยการออม ลดรายจ่ายวันละ 1 บาท การพบปะกันทุกเดือน สร้างความผูกพัน เอื้ออาทรกัน เป็นห่วงเป็นใยกัน จึงอาจกล่าวได้ว่าหลักการ “ออมวันละบาท” ได้รับมากกว่าเงิน 1 บาทที่ต้องเสียไป เป็นการสร้างหลักประกันทั่วไปแก่คนในชุมชน ไม่เพียงแต่เงิน แต่อาจเป็นสิ่งของ หรืออื่นๆ มีการจัดสวัสดิการที่หลากหลายให้แก่สมาชิกกรณีของกองทุนสวัสดิการชุมชนทั้ง 6 แห่งที่ศึกษา เลือกเก็บปีละ 1 ครั้ง หรือปีละ 2 ครั้ง เนื่องด้วยสะดวกทั้งผู้ให้และผู้รับ สังคมเมืองภูเก็ต อาจไม่สะดวก ถ้าต้องเก็บเงินทุกเดือน การประชาสัมพันธ์ โดยการลงพื้นที่ ทำความเข้าใจเรื่องสวัสดิการชุมชนกับประชาชน เป็นสิ่งที่จำเป็นและควรดำเนินการต่อเนื่อง โครงสร้างของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนที่ประกอบด้วยบุคคลในหมู่บ้านต่างๆ เป็นจุดแข็งที่เอื้อให้เกิดการพบปะกันในหมู่บ้านและประชาสัมพันธ์แบบปากต่อปาก ดังนั้น การพัฒนาคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสวัสดิการชุมชนจึงเป็นสิ่งสำคัญ จากการศึกษาวิจัยพบว่า คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำแหน่งประธาน รองประธาน และเลขานุการ มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสวัสดิการชุมชน ส่วนกรรมการ มักจะไม่มี ความมั่นใจที่จะถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเรื่องสวัสดิการชุมชนให้แก่ประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องเร่งและรุกในการทำงานเรื่องนี้ เพื่อปิดจุดอ่อน เพิ่มจุดแข็ง เพิ่มโอกาสในการทำงาน ลดอุปสรรคหรือภัยคุกคามที่จะเข้ามา การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการด้านงาน เงิน และคน จึงไม่ควรดำเนินการให้เหมือนกันทั้งจังหวัด ความแตกต่างที่ตรงตามความต้องการ แต่ไม่สร้างความแตกแยก เหมาะสมกับบริบทของกองทุนแต่ละแห่ง จึงเป็นวิธีการที่ควรนำไปใช้ ผู้นำชุมชน ได้แก่ แกนนำผู้ใหญ่บ้าน เป็นกลไกภาคชุมชนที่มีความสำคัญ และมีความเป็นไปได้ที่จะดำเนินการได้ต่อเนื่อง ควรประสานความร่วมมือให้เกิดการขับเคลื่อนด้านการประชาสัมพันธ์ เมื่อมีการประชุมหมู่บ้าน ประชุมกรรมการหมู่บ้านทุกเดือน จากคำกล่าวของระบบสวัสดิการชุมชนที่ว่า “ให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี” จึงเป็นเป้าหมายหลัก (End) ของการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชน ที่มีวิธีการ (Means) หลายประการที่จะนำไปให้ถึงเป้าหมายดังกล่าว

7. สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน กรณีศึกษา จังหวัดภูเก็ต คณะวิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ เพื่อศึกษาบริบทชุมชนของพื้นที่สวัสดิการชุมชนจังหวัดภูเก็ต ศึกษากระบวนการบริหารจัดการที่ทำให้การจัดสวัสดิการชุมชนจังหวัดภูเก็ตประสบผลสำเร็จ และเพื่อพัฒนาศักยภาพสวัสดิการชุมชนจังหวัดภูเก็ต

เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน เป็นการวิจัยประยุกต์ สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ โดยมีขอบเขตการวิจัย ศึกษาการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับตำบล 6 แห่งของจังหวัดภูเก็ต ซึ่งมีกองทุนทั้งสิ้น 18 แห่ง การเลือกศึกษากองทุนสวัสดิการชุมชน 6 พื้นที่ ได้แก่ กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลเมืองกะทู้ กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลกมลา กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลนครภูเก็ต กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลเทพพระษัตรี กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลป่าคลอก และกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลราไวย์ เนื่องด้วยเป็นกองทุนสวัสดิการชุมชนที่ผ่านการรับรอง และมีการจัดตั้งเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์กับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดภูเก็ตแล้ว เป็นการศึกษาประเด็นประวัติชุมชน ฐานคิด ที่มาการก่อเกิดสวัสดิการชุมชน ฐานกิจกรรมเดิมที่เชื่อมโยงสู่การจัดสวัสดิการ รูปแบบการจัดสวัสดิการ ขั้นตอน วิธีการ ผลที่เกิดขึ้น การประสานงาน/สนับสนุนจากหน่วยงานภาคี โดยชุมชนมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการ ดำเนินการวิจัยตั้งแต่ช่วงเดือนธันวาคม 2553 – พฤศจิกายน 2554

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ภาศึภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมความรู้ สนับสนุนงบประมาณ เป็นเครือข่ายทำงานร่วมกับคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน
2. สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ควรมีแผนการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในระดับจังหวัด เพื่อบริหารจัดการทำงานร่วมกัน
3. เครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับจังหวัด ควรมีนโยบายส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากระบวนการสวัสดิการชุมชนของจังหวัด พัฒนาให้เกิดพื้นที่สวัสดิการต้นแบบของจังหวัด
4. กองทุนสวัสดิการชุมชน ควรมีนโยบายเชิงรุก มีแผนปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของกองทุน โดยประสานความร่วมมือจากภาคีต่างๆ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการทั่วไป

1. กองทุนสวัสดิการชุมชนควรพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชนอย่างต่อเนื่อง บริหารการกับงานพัฒนาด้านอื่นๆ ของชุมชน ไม่ควรพัฒนาแบบแยกส่วน
2. ควรมีการประชาสัมพันธ์กองทุนสวัสดิการชุมชนเชิงรุก สร้างความรู้ ความเข้าใจเรื่องสวัสดิการชุมชน สวัสดิการสังคม ให้กับคณะกรรมการกองทุน สมาชิก และประชาชนทั่วไป
3. ควรปรับเปลี่ยนระเบียบของกองทุนสวัสดิการชุมชน ให้เอื้อต่อการบริหารจัดการกองทุน ด้านงาน เงิน และคน
4. ควรวิเคราะห์ข้อมูลด้านจำนวนสมาชิก เงินสะสม ประเภทของการจัดสวัสดิการให้กับสมาชิก เพื่อวางแผนการพัฒนากองทุนในอนาคต

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชน กรณีศึกษา จังหวัดภูเก็ต (ส่วนที่เหลืออีก 12 กองทุน)
2. การศึกษาสังเคราะห์การพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชน โชนอันดามัน กรณีศึกษา จังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่
3. การศึกษาสังเคราะห์ ถอดบทเรียนพื้นที่ต้นแบบการจัดสวัสดิการชุมชนที่ประสบผลสำเร็จด้านต่างๆ กรณีศึกษา พื้นที่

ต้นแบบของภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออกภาคใต้

4. การศึกษาบทบาทของผู้นำชุมชนในการพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชนแบบมีส่วนร่วม

8. กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการสวัสดิการชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน กรณีศึกษา จังหวัดภูเก็ต เป็นโครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) เพื่อดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participation Action Research) กับภาคีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ได้อนุมัติโครงการและงบประมาณสนับสนุนการวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน กรณีศึกษา จังหวัดภูเก็ต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทชุมชนของพื้นที่สวัสดิการชุมชนจังหวัดภูเก็ต ศึกษากระบวนการบริหารจัดการที่ทำให้การจัดสวัสดิการชุมชนจังหวัดภูเก็ต ประสบผลสำเร็จ และเพื่อพัฒนาศักยภาพสวัสดิการชุมชนจังหวัดภูเก็ตเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน ดำเนินการวิจัยตั้งแต่ช่วงเดือนธันวาคม 2553–พฤศจิกายน 2554 ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประภา กาหยี อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ที่มีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัย ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ชีรวัฒน์ นิเจนตร นักวิชาการที่จุดประกายการศึกษาวิจัยที่มีแบบแผน ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ ผู้เชี่ยวชาญการศึกษาวิจัยสวัสดิการสังคม สร้างสรรค์ผลงานวิชาการที่มีคุณค่า ทำให้นักวิจัยได้ศึกษาค้นคว้า ขอขอบคุณคุณกิตติ อินทรกุล นักพัฒนาระบบงานวิชาการพิเศษ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดภูเก็ต ที่สนับสนุนการศึกษาวิจัย โดยเป็นผู้สนับสนุนเอกสารด้านสวัสดิการสังคม และสวัสดิการชุมชน เป็นวิทยากรกระบวนการในการศึกษาวิจัย และเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะภาคีเครือข่ายภาครัฐ ขอขอบคุณ คณะทำงานกองทุนสวัสดิการสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของพื้นที่ศึกษาวิจัย 6 พื้นที่ ซึ่งตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาวิจัยกับการทำงานพัฒนาด้านสวัสดิการชุมชน ในฐานะภาคีเครือข่ายภาครัฐ ขอขอบคุณ ผู้นำชุมชน ผู้นำภาคท้องถิ่น ประชาสังคม และประชาชน ของพื้นที่ศึกษาวิจัย 6 พื้นที่ที่เข้าร่วมในกิจกรรมการศึกษาวิจัย ในฐานะภาคีเครือข่ายภาคชุมชนและภาคท้องถิ่น ความสำเร็จในการทำงานวิจัยครั้งนี้ เกิดจากการตระหนักถึงบทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ในฐานะมหาวิทยาลัยเพื่อท้องถิ่น คณะวิจัยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากคณาจารย์และนักศึกษาระดับปริญญาตรี โปรแกรมการบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ และโปรแกรมนิเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ขอขอบคุณ อาจารย์สุธาสินี นิตติมานนท์ และอาจารย์ยุพิน ทะสัน อาจารย์โปรแกรมนิเทศศาสตร์ ที่ให้เกียรติรับเชิญเป็นวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพคณะทำงานกองทุนสวัสดิการชุมชน ในฐานะภาคีการพัฒนาภาคนักวิชาการ ขอขอบคุณนักศึกษาทั้ง 2 โปรแกรม ที่เข้าร่วมเป็นผู้ช่วยนักวิจัย ศึกษาสำรวจ ลงพื้นที่ดำเนินงานตามกิจกรรมวิจัย เข้าร่วมศึกษาดูงาน และเข้าร่วมเวทีถอดบทเรียน การศึกษาวิจัยได้รับความร่วมมือจากคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนทั้ง 6 พื้นที่ คณะวิจัยจึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

9. เอกสารอ้างอิง

- [1] การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์,กระทรวง. (2548). ทิศทางและรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : เทพเพ็ญวานิชย์.
- [2] คณะกรรมการการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2549). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- [3] คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). เศรษฐกิจพอเพียง. [Online]. Available : <http://www.sufficiencyeconomy.org/show.php?id=2> [2550, มีนาคม 10].
- [4] คณะวิจัยคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์. (2547). รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษา ทิศทางและรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [5] คณะกรรมการองค์กรการเงินและสวัสดิการชุมชนภาคใต้. (2548). รายงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการการพัฒนาาระบบสวัสดิการชุมชน. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์.
- [6] ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (2548). แนวคิดเศรษฐกิจชุมชน ข้อเสนอทางทฤษฎีในบริบทต่างสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์สร้างสรรค์ จำกัด.
- [7] ชัยอนันต์ สมุทวณิช, ศ.ดร. ยุทธศาสตร์ชาติในยุคโลกาภิวัตน์. เอกสารประกอบการประชุม ประจำปี 2546 (มิถุนายน). มปท, 2546.
- [8] ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ. บรรณาธิการ (2547) สวัสดิการสังคม ฉบับชาวบ้าน แนวคิด นโยบาย แนวทางปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : บริษัทเอดิชั่นเพรส โปรดักส์ จำกัด.
- [9] ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ. (2546) บทสังเคราะห์ภาพรวมการพัฒนาาระบบสวัสดิการสำหรับคนจนและคนด้อยโอกาสในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : บริษัทเอดิชั่นเพรสโปรดักส์จำกัด.
- [10] ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ. (2546). บทสังเคราะห์ภาพรวมการพัฒนาาระบบสวัสดิการสำหรับคนจนและคนด้อยโอกาสในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: เอดิชั่นเพรส โปรดักชั่นส์.
- [11] ประกาศ ปันตบแต่ง และคณะ. (2546). การพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับคนจนและคนด้อยโอกาส : กลุ่มเกษตรกร. กรุงเทพฯ เอดิชั่นเพรส โปรดักส์.
- [12] ราชภัฏภูเก็ต, สถาบัน. (2545). รายงานการวิจัยประเมินผลจังหวัดทดลองแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา กรณีจังหวัดภูเก็ตและพังงา. กรุงเทพฯ : หจก. เจ เอ็น ที.
- [13] วรวิทย์ เจริญเลิศ และนภาพร อดิวนิชยพงศ์. (2546). การพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับคนจนและคนด้อยโอกาส : กลุ่มแรงงานในภาคอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : เอดิชั่นเพรส โปรดักส์.
- [14] วิทยากร เชียงกุล. (2546). การพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับคนจนและคนด้อยโอกาส : กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพอิสระ. กรุงเทพฯ : เอดิชั่นเพรส โปรดักส์.
- [15] สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน). (2550). ขบวนการองค์กรชุมชนภาคใต้. เอกสารประกอบการสัมมนา. ม.ป.ท.
- [16] สมบูรณ์ ศิริประชัย และคณะ. (2547, กันยายน). นโยบายเศรษฐกิจศาสตร์มหภาคกับความยากจนในประเทศไทย : การสำรวจสถานะความรู้. วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์, 22 (3) : 94-123.
- [17] เสรี พ่วงพิศ. (2546). แผนชีวิต เศรษฐกิจชุมชน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ภูมิปัญญาไทย.
- [18] อภิญา เวชชัย และกิตติพัฒน์ นนทปัทมดลย์. (2546). การพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับคนจนและคนด้อยโอกาส : กลุ่มคนจนผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มเสี่ยงที่ประสบปัญหาทางสังคม. กรุงเทพฯ : เอดิชั่นเพรส โปรดักส์.
- [19] อภิญา เวชชัย และศิริพร ยอดกมลศาสตร์. (2547). สวัสดิการสังคม ฉบับชาวบ้าน แนวคิด นโยบาย แนวทางปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : เอดิชั่นเพรส โปรดักส์.
- [20] องค์การการเงินและสวัสดิการชุมชนภาคใต้, คณะกรรมการ. (2548). การพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชน. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์ การพิมพ์.